

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Ch. X.**, zast. Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2014, č. j. MV-152734-3/SO/sen-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 A 253/2014 - 81, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 11. 2013, č. j. OAM-9459-38/PP-2012 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87b odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žádost byla zamítnuta z důvodu § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že se stěžovatel dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu.

[3] Stěžovatel současně s kasační stížností podal návrh na přiznání odkladného účinku. V návrhu uvádí, že má na území ČR vytvořeno rodinné, sociální a kulturní zázemí. Jeho nucený návrat by byl nenahraditelnou újmou a následky nepřiznání odkladného účinku by byly zjevně nepřiměřené důvodům vydání napadeného rozhodnutí a přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout žádným jiným osobám jakákoliv újma a není v rozporu s veřejným zájmem.

[4] Závažné pochybení žalované je i bez detailního posouzení spisového materiálu zcela zřejmé a nepřiznání odkladného účinku by v příčinné souvislosti vedlo vzhledem k aplikační praxi správních orgánů k brzkému nucenému vycestování stěžovatele. Ten má na území ČR silné rodinné zázemí, jelikož zde žije v podstatě celá jeho rodina. Na území domovského státu již nemá žádné relevantní zázemí.

[5] V případě nepřiznání odkladného účinku by ztratil možnost legálně pobývat na území ČR, musel by řešit nastalou situaci a opustit svou rodinu, což by představovalo významný zásah do jeho života, v čemž lze spatřovat újmu. Nucený návrat stěžovatele do země původu by mohl výrazně ohrozit jeho oprávněné zájmy garantované ústavním pořádkem ČR a mezinárodněprávními závazky ČR, a to zejm. právo na sloučení rodiny, resp. právo na důstojný život. V případě nepřiznání odkladného účinku by byl nucen vycestovat do země původu, přičemž by došlo k přerušení, resp. poškození jeho sociálních a rodinných vazeb na území ČR.

[6] Nepřiznání odkladného účinku by představovalo nepřiměřený zásah i do života jeho rodiny. Stěžovatel žije na území s manželkou L. W. a nezl. dětmi T. L., který je státním příslušníkem ČR, H. M. X. a L. M. Odtržení od otce nebo alternativně vytržení dětí z pro ně přirozeného prostředí by bylo extrémním zásahem do jejich integrity, což by bylo v rozporu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatel pobývá na území ČR skoro 15 let, ČR považuje za svůj domov, má zde svou rodinu, která plně funguje. Celá rodina si zde vytvořila silné sociální vazby a úspěšně se do české společnosti integrovala. V této souvislosti odkazuje na závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100.

[7] Zdůrazňuje s odkazem na rozhodnutí NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je rozhodnutím předběžné povahy a nelze v něm předjímat rozhodnutí ve věci samé. Poukazuje též na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 11 A 185/2012.

[8] Nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by bylo na újmu i jeho právu na spravedlivý proces, neboť z judikatury kasačního soudu plyne, že by měl mít právo, pokud na tom trvá, aby se aktivně účastnil soudního řízení. Aktivní účastí se rozumí i možnost pravidelného kontaktu se svým zástupcem za účelem uplatňování jeho práv apod. Odkazuje na výše uvedené usnesení Nejvyššího správního soudu, které se staví za právo na spravedlivý proces, které zahrnuje i jeho účast na jednání soudu a je tedy nutné mu umožnit legální pobyt na území ČR po dobu soudního řízení.

[9] Jeho vycestování z území ČR by mělo závažné dopady do jeho života, protože nemá na území domovského státu funkční zázemí, majetek a byl by tak nucen do doby vyřízení nové žádosti o pobyt či skončení řízení o žalobě vést velmi obtížný život v zemi, kde nemá zázemí a kde nežijí jeho nejbližší. Musel by vynaložit nemalé finanční prostředky na vycestování a pobyt v domovském státě, přestože tomu tak být nutně nemusí a veřejný zájem takový postup rozhodně nevelí.

[10] Existuje důvodné nebezpečí, že stěžovatel bude nucen opustit území ČR ještě dříve, nežli bude rozhodnuto o jeho kasační stížnosti, potažmo o žalobě, a to se všemi důsledky s tímto spojenými. V tomto lze spatřovat větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Jediným prostředkem pobytu na území ČR, min. za účelem účasti u řízení o kasační stížnosti, se jeví přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[11] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[12] Žalovaný se k návrhu v soudem poskytnuté lhůtě nevyjádřil.

[13] Kasační stížnost nemá podle § 107 odst. 1 s. ř. s. odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí

pokračování

znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Soud upozorňuje na mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé a výjimečné případy. Soud k tomu dodává, že není možné obecně definovat výčet případů, který je možné zahrnout pod § 73 odst. 2 s. ř. s., protože uvedené ustanovení patří mezi normy s vysoce abstraktní hypotézou.

[15] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[16] Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Vznik takto chápané újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu.

[17] Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku jeho nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

[18] Stěžovatel odkazuje ve svém návrhu mimo jiné na usnesení NSS sp. zn. 5 As 73/2011. Každý případ je jedinečný, a proto je nutné jej posuzovat individuálně.

[19] Výše uvedené usnesení řešilo zcela specifickou situaci, kdy žadateli bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu. Skutková situace byla navíc odlišná v tom, že stěžovatel měl na území ČR těhotnou manželku a dítě; manželka disponovala povolením k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny s manželem, který byl držitelem povolení k trvalému pobytu, s čímž souvisela obava, že i manželce bude zrušeno její povolení k dlouhodobému pobytu. Hrozící újma na soukromém a rodinném životě je odlišná, liší se i skutkový stav věci, neboť v případě řešeném pátým senátem se jednalo o odnětí pobytového statusu (trvalého pobytu).

[20] V nyní projednávané věci nelze odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel na území ČR pobýval po dobu skoro 15 let převážně nelegálně (viz rozhodnutí o uložení správního vyhoštění ze dne 16. 4. 2003; trestní rozsudky, dle nichž se stěžovatel dopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí s ukládanými tresty vyhoštění, a následně bylo trestními soudy upuštěno od výkonu trestů vyhoštění z důvodu, že nastaly skutečnosti, pro které tento trest nebylo možné uložit). Na postavení stěžovatele se zamítnutím žádosti o pobyt nic nezměnilo, neboť stěžovateli žádný pobytový status nesvědčil.

[21] Stěžovatel spatřuje nenahraditelnou újmu v podobě nutnosti opustit území ČR a s tím souvisejícím vynaložením nemalých finančních prostředků na návrat do země původu, jakož i v absenci zázemí v domovské zemi.

[22] Stěžovateli však takováto bezprostřední újma nehrozí. Rozhodnutím žalované došlo k neudělení určité konkrétní formy pobytového statusu, nabytí právní moci tohoto rozhodnutí však nemá bezprostřední následek spočívající v tom, že by byl stěžovatel státní mocí donucen území ČR opustit, jako by tomu bylo při uložení správního vyhoštění. Nenahraditelná újma dle § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohla cizinci vzniknout teprve až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění, což není nyní projednávaný případ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2011, sp. zn. II. ÚS 1506/11). Argumentace stěžovatele, uvedená pod body [4] až [6], by byla případná, pokud by se jednalo o správní vyhoštění. S ohledem na shora uvedené nelze hovořit o nuceném návratu, a proto v této části nemůže návrh stěžovatele obstát, nedojde tak ani k porušení jeho práva na sloučení rodiny a důstojný život, jakož ani k zásahu do života jeho rodiny.

[23] Tvrzení o existenci důvodného nebezpečí, že bude nucen opustit území ČR dříve, nežli bude rozhodnuto o jeho kasační stížnosti, žádným konkrétním způsobem nedoložil.

[24] Nepřiznáním odkladného účinku není dotčeno ani právo na spravedlivý proces, neboť je v řízení zastoupen advokátem, kterého si zvolil k hájení svých práv. Tvrzené právo na spravedlivý proces by mohlo být důvodem pro přiznání odkladného účinku pouze za situace, kdy by vedle něj obstálo i jiné prokázané skutkové tvrzení týkající se nenahraditelné újmy, což není nyní projednávaný případ, a to s ohledem na shora uvedené závěry. Navíc podaná kasační stížnost je po doplnění odůvodnění a odstranění vad projednatelná. Řízení o kasační stížnosti probíhá standardně bez jednání (§ 109 odst. 2 s. ř. s.), a proto tvrzení stěžovatele, že je nutné mu umožnit legální pobyt na území ČR po dobu soudního řízení z důvodu účasti na jednání soudu, je zcela účelové.

[25] Ze shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že již nebyla naplněna první z podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Za této situace již není třeba zkoumat naplnění ostatních zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku dle § 73 odst. 2 s. ř. s., tedy disproportionálnost případné újmy a absenci rozporu přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[26] Soud závěrem uvádí, že tímto usnesením nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[27] Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených vyhodnotil, že nebyly naplněny požadavky § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s., a proto kasační stížnosti stěžovatele nepřiznal odkladný účinek.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu